

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Rubensveld (Opwijk, Vlaams-Brabant)

Projectcode: 2016K57

November-December 2016

ARCHEOLOGIENOTA met uitgesteld traject
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek	6
2.3.2 De aanwezigheid van een archeologische site	8
2.3.3 Impactbepaling	8
2.3.4 Impactbepaling	8
2.4 Programma van maatregelen voor een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem	8
2.4.1 Aanleiding van het vooronderzoek	8
2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie	8
2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
2.4.4 De resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	10
2.4.5 Onderzoeksstrategie en –methode	10
2.4.6 Onderzoekstechnieken	11
2.4.7 Eventuele afwijkingen op de Code van Goede Praktijk	12
2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerder	13
2.4.9 Raming inzake tijd en kosten	13
2.4.9.1 <i>Tijd:</i>	13
2.4.9.2 <i>Kosten:</i>	13
2.4.10 Vondsten	13
2.5 Conclusie	14
Deel 3: Bibliografie	15

FIGURENLIJST (2016K57)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: onderzoeksgebied.	11
Figuur 3: voorstel proefsleuven.	12

TABELLENLIJST (2016K57)

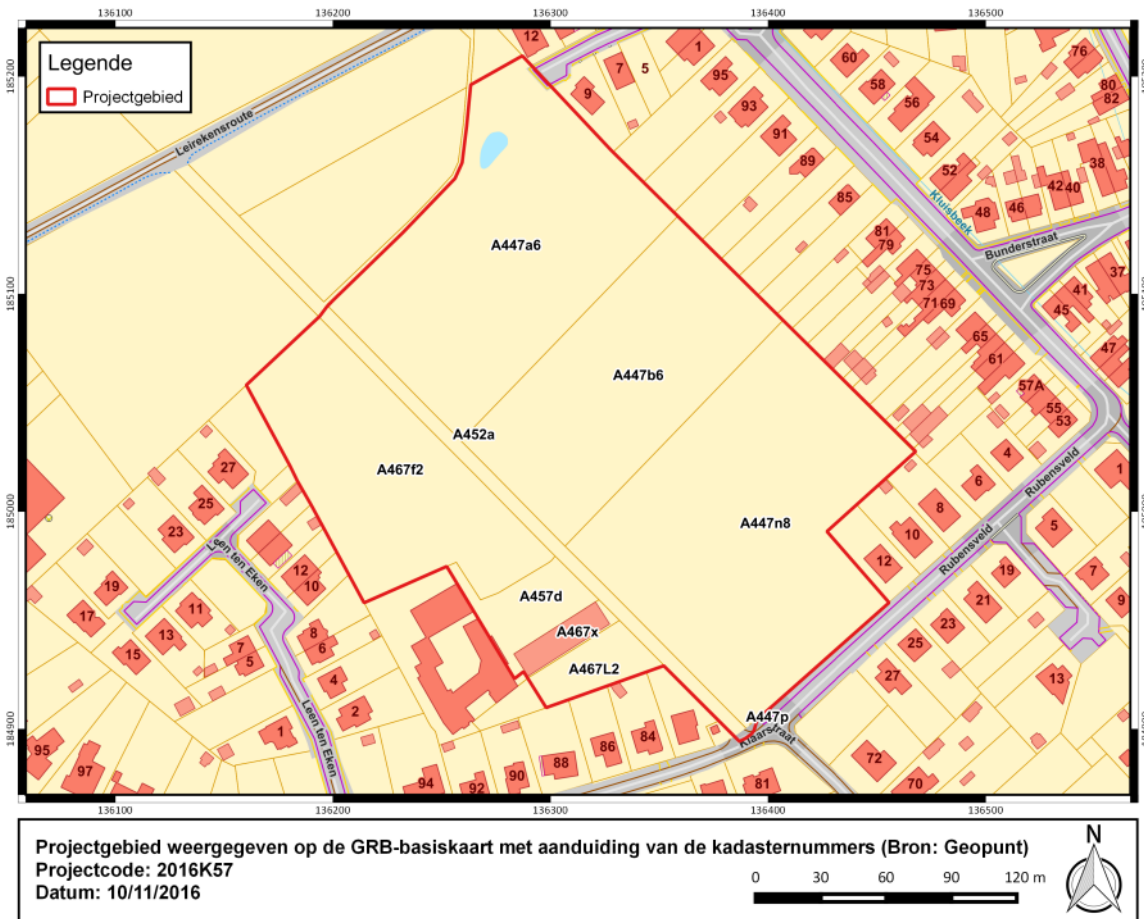
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	ICM bvba Walleken 41 9230 Wetteren	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Vlaams-Brabant
	Gemeente	Opwijk
	Deelgemeente	/
	Postcode	1745
	Adres	Rubensveld zn
	Toponiem	Rubensveld
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 136074$, $Y_{\min} = 184877$ $X_{\max} = 136582$, $Y_{\max} = 185230$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Opwijk: 1 ^e Afd., Sectie A, nummer (s): 447A6, 447B6, 447P, 447N8, 447S, 457D, 467F2, 467L2, 467X Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

ICM bvba plant de aanleg van een verkaveling te Opwijk (provincie Vlaams-Brabant). Deze bestaat uit woningen en bijhorende wegenis en groeninrichting aan het Rubensveld.

De betrokken percelen zijn gelegen in de leemstreek. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer bestaand uit eolische afzettingen (en/of hellingsafzettingen van het Holoceen) van het Weichseliaan. De bodem bestaat uit matig natte tot natte zandleem. De natte zandleem betreft een strook langs de zuidelijke en noordelijke grens van het projectgebied.

Volgens de legende van de bodemkaart is deze natte strook een hydromorfe, alluviale bodem zonder profielontwikkeling met sterke antropogene invloeden. Vermoedelijk werd bij de kartering in de vulling van de walgracht van de gekende site tegen de westelijke grens van het plangebied geboord en is het polygoon met code Lep(o)hierop gebaseerd.

Vermoed wordt dat de kerstening van Opwijk plaatsvond op het einde van de vroege middeleeuwen. Het is een gehucht met een typisch ruraal karakter tot op heden, dat te lijden had onder de godsdienstoorlogen en de nasleep van de Franse revolutie en Napoleontische oorlogen.

Het cartografisch onderzoek geeft duidelijk de aanwezigheid van een hoeve met walgracht genaamd 'Hof ter Eken' aan. Hoewel weergegeven op de Atlas der Buurtwegen geeft de Popp-kadasterkaart de hoeve niet langer weer, vermoedelijk heeft het terrein een ander karakter gekregen in de loop van de 2^e helft van de 19^e eeuw. De centrale weg die reeds op de kabinetskaart wordt weergegeven bestaat nog steeds in de vorm van de huidige Klaarstraat.

Grenzend aan de westelijke afbakening van het plangebied, op de locatie van het 'Hof ter Eken', werd in 1999 een archeologische opgraving uitgevoerd o.l.v. van Stephan van Bellingen (toenmalig IAP). Tijdens dit onderzoek werd de gracht aangesneden en enkele bakstenen restanten op het oorspronkelijke opperhof. Alle structuren en gerelateerd vondstmateriaal werd door de onderzoekers gedateerd in de late-middeleeuwen.

Onderzoek, toevalsvondsten en cartografische indicatoren in de ruime omgeving wijzen vooral op relictendaterend uit de volle en late middeleeuwen.

Zowel de landschappelijke situatie, als de gekende archeologische waarden, indiceren een zeker archeologisch potentieel. Omwille van deze vaststelling is verder onderzoek aangewezen.

2.3 Gemotiveerd advies

2.3.1 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Het desktoponderzoek heeft geen argumenten aangebracht waarom verder onderzoek onnodig zou zijn. Er werd, in tegendeel, vastgesteld dat de locatie een zeker archeologisch potentieel herbergt, zeker naar relictendaterend uit de late middeleeuwen. Omwille van de ingrijpende impact op de ondergrond afkomstig van de verkavelingswerkzaamheden moet rekening gehouden worden met een integrale bedreiging van het projectgebied. Er kunnen met andere woorden geen zones afgebakend waar deze bedreiging geen rol speelt. Gelet op het uitgesteld traject dient het vooronderzoek uitgevoerd te worden na het verkrijgen van de verkavelingsvergunning.

Met betrekking tot de werkzaamheden aan het Rubensveld wordt een proefsleuvenonderzoek als meest geschikte onderzoeksmethode beschouwd. In wat volgt wordt uitvoerig beargumenteerd waarom deze onderzoeksmethode werd weerhouden, conform de bepalingen van de Code van Goede Praktijk. Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet ten volle afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

In het geval van "Opwijk - Rubensveld" is verder doorgedreven archiefonderzoek niet aangewezen. De informatie die kan afgeleid worden uit de verschillende, geraadpleegde historische kaarten wijst op het continue rurale karakter van de projectlocatie. Omwille van deze vaststelling is verder doorgedreven bronnenonderzoek weinig zinvol.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk booronderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe verticale stratigrafie verwacht wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond (cf. zandwinning e.d.)

Dit is echter niet het geval te Opwijk. De bodemkaart van Vlaanderen en de Quartairgeologische kaart tonen duidelijk aan welke bodemsamenstelling verwacht moet worden. De Quartairgeologische kaart geeft een profiel weer bestaand uit eolische afzettingen van het Weichseliaan tot vroeg-Holoceen. Volgens de bodemkaart bestaat de ondergrond uit matig natte tot natte zandleem. Ook moet opgemerkt worden dat bij verder onderzoek, met ingreep in de bodem, de bodemkundige opbouw bestudeerd kan

worden binnen een ruimer kader, door middel van profielkolommen. Een landschappelijk booronderzoek zou in dit dossier een overbodige kost betekenen.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters of kastelen en bunkers, maar ook ovens of baksteen- en metaalconcentraties.

In het geval van “Opwijk-Rubensveld” biedt de toepassing van deze onderzoeksmethode geen meerwaarde. Het betreft een ruraal gebied waar in hoofdzaak restanten kunnen verwacht worden van landelijk gebruik en bewoning in het verleden. Er zijn, op basis van het bureauonderzoek, geen redenen om aan te nemen dat er zich nog grote stenen of metalen structuren in de ondergrond bevinden. Een geofysisch onderzoek op deze planlocatie zou een overbodige kost betekenen voor de initiatiefnemer.

-verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennend archeologisch booronderzoek heeft als doel afgedekte pré- en protohistorische vindplaatsen in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waardering kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de eigenlijke artefactenconcentratie gelokaliseerd worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten of kijkvensters in functie van vondstenarcheologie. De bepalende factor bij de aanwending van deze onderzoeksmethoden is een landschappelijke situatie waar de kans op afgedekte archeologie reëel is, bijvoorbeeld aan de voet van een helling of in het alluvium van een goed ontwikkeld beekstelsel.

In het geval van “Opwijk-Rubensveld” is een boorcampagne met als doel de lokalisatie en waardering van steentijdvindplaatsen niet aangewezen. De landschappelijke omstandigheden zijn niet gunstig voor een eventueel afgedekte vindplaats. Cartografisch onderzoek toont aan dat het terrein minstens sinds de 18e eeuw bewerkt wordt. Hedendaagse orthofoto's tonen eveneens duidelijk aan dat het terrein de voorbije decennia door een moderne ploeg bewerkt wordt. Dit impliceert een verstoring van minstens 50cm onder het maaiveld. Indien zich ooit een préhistorische vondstenconcentratie op het terrein bevond, is deze volledig weggeploegd. Vanuit deze redenering zou het dan ook weinig zinvol zijn om hiernaar op zoek te gaan door middel van een archeologische boorcampagne.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Op het projectgebied “Opwijk - Rubensveld” is een veldkartering weinig zinvol. Hoewel hier opgelet moet worden voor een selffulfilling prophecy zijn er geen aanwijzingen voor een bewaarde vondstenconcentratie uit de steentijd op het terrein. Zowel op basis van de landschappelijke gegevens alsook de gekende archeologische indicatoren is het verwachtingspatroon laag. Meer dan een contextloze indicatie die niet aan nabije vindplaatsen gekoppeld kan worden moet niet verwacht worden door middel van deze onderzoeksmethode. De resultaten van dit onderzoek zouden bijgevolg nooit in verhouding kunnen staan tot de financiële kost ervan. Een debat omtrent de systematische toepassing en methodologie van deze onderzoeksmethode dringt zich echter op.

-proefsleuven: een proefsleuvenonderzoek met ingreep in de bodem heeft (net als proefputten in stedelijke context) als doel steekproefsgewijs het terrein archeologisch te inventariseren en vanuit de resultaten van dit vooronderzoek wetenschappelijk beargumenteerde uitspraken te doen over het al dan

niet overgaan tot een (gedeeltelijke) vlakdekkende opgraving. Standaard wordt bij een proefsleuvenonderzoek tussen de 10% en 12,5% van het terrein archeologisch geïnventariseerd. Normaliter worden de proefsleuven ingeplant in een regelmatig patroon om zo tot een wetenschappelijk verantwoorde inschatting van de archeologische aanwezigheid te komen.

In het geval van “Opwijk – Rubensveld”, waar een klassieke sporenarcheologie tot de verwachting behoort, is dit de aangewezen onderzoeksmethode om het bodemarchief archeologisch te evalueren. Op basis van de bekomen resultaten kan een verantwoorde inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel en eventueel verder te nemen stappen inzake archeologisch vervolgonderzoek.

2.3.2 De aanwezigheid van een archeologische site

Het desktoponderzoek heeft tot op heden nog niet kunnen aantonen dat het terrein vrij is van archeologische relictten. Verder onderzoek is noodzakelijk om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over het bodemarchief. Het landschappelijk kader en de gekende waarden wijzen op een zeker potentieel t.a.v. middeleeuwse resten.

2.3.3 Impactbepaling

Niet van toepassing, cf. punt 2.3.2

2.3.4 Impactbepaling

De impact van de geplande werkzaamheden kan pas in detail bekeken worden eens het bodemarchief gedegen geïnventariseerd is, cf. punt 2.3.2

2.4 Programma van maatregelen voor een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.4.1 Aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra verslag va resultaten, punt 1.1.6

2.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor een terreininventarisatie door middel van proefsleuven werd afgetoetst aan de criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk, artikel 5.3.

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine, er zijn geen obstakels waardoor de mechanische prospectie niet uitgevoerd zou kunnen worden.

-nuttig: gelet op het vastgestelde potentieel tijdens het desktoponderzoek en de hoge trefkans met betrekking tot resten uit de middeleeuwen is een proefsleuvenonderzoek de enige wetenschappelijke manier om het archeologisch potentieel in kaart te brengen.

-noodzakelijk: de geplande verkaveling impliceert een substantiele ingreep in de bodem. In die mate dat niet kan uitgaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring mogelijk is. Gelet op de beschikbare informatie is er een archeologische trefkans inzake middeleeuwe resten. Ook resten uit oudere perioden behoren tot de mogelijkheid.

2.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Is er sprake van een grote mate van verstoring?
- kunnen uitspraken gedaan worden over het al dan niet aanwezig zijn van (een) begraven bodem(s)?
- zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.
- wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kunnen de waargenomen archeologische fenomenen in verband gebracht worden met de gekende site met walgracht? Hoe sluiten de resultaten aan op die van de opgraving op de site met walgracht zelf?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Op welke manier is het erf/nederzetting en het omliggende cultuurlandschap ingericht? Hoe is alles gestructureerd?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte?
- indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maw is behoud in situ mogelijk?)
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

- ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.4.4 De resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Met betrekking tot het project “Opwijk – Rubensveld” is reeds een bureaustudie uitgevoerd (projectcode: 2016K57). De resultaten hiervan wijzen op een zeker archeologisch potentieel van de planlocatie, met nadruk op middeleeuwse resten. Gelet op de aard van de geplande werken moet uitgegaan worden van een bedreiging in het totale plangebied.

2.4.5 Onderzoeksstrategie en –methode

Op basis van de bureaustudie kunnen geen zones afgebakend worden op het plangebied waar terreininventarisatie van geen nut zou zijn.

Het bedreigde terrein dient eerst integraal archeologisch geïnventariseerd te worden door middel van proefsleuven. Er kan niet van een in-situ bewaring uitgegaan worden voor het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd is. Ook om de modaliteiten te bepalen waarin een in-situ bewaring wel mogelijk zou zijn, is verder onderzoek aangewezen.

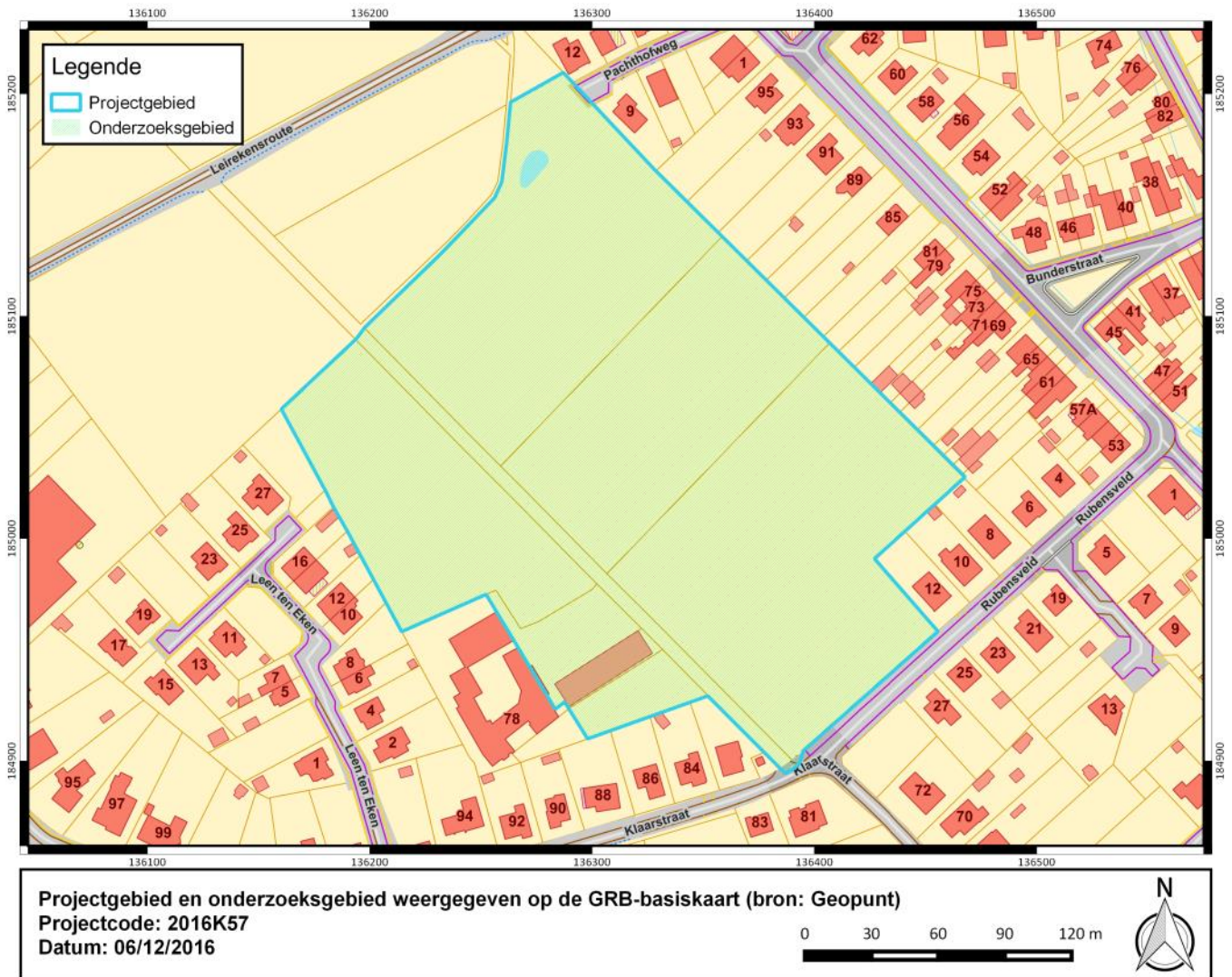
De totale oppervlakte van het terrein bedraagt ca. 4,7ha en is over de gehele oppervlakte bedreigd. Er moet uitgegaan worden van een situatie waar de verticale stratigrafie eenduidig is, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk, artikels 8.6 en 8.6.1. De kans op afgedekte archeologie is quasi onbestaand.

De meest geschikte onderzoekstrategie in dit dossier is deze bestaand uit continue, parallelle proefsleuven. Het proefsleuvenonderzoek dient een statistisch representatief deel van het terrein te inventariseren. Dit deel dient groot genoeg te zijn om de resultaten te extrapoleren naar de rest van het bedreigde terrein. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig parallel patroon om zo een gedegen dekking te verkrijgen en argumentering te geven met betrekking tot de rest van het plangebied.

Tijdens het terreinwerk dient extra aandacht uit te gaan naar eventueel aanwezige middeleeuwse sporen en hun relatie met de westelijk gelegen gekende site met walgracht.

De archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt als succesvol beschouwd indien er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het rapport wordt opgeleverd.

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m. bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes conform de Code van Goede Praktijk.

Figuur 2: onderzoeksgebied.

2.4.6 Onderzoekstechnieken

Het onderzoeksgebied is ca. 4,7ha groot (= 47 000m²). De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (= ca. 4700m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 1175m²). De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de werken (hetzij digitaal, hetzij analoog).

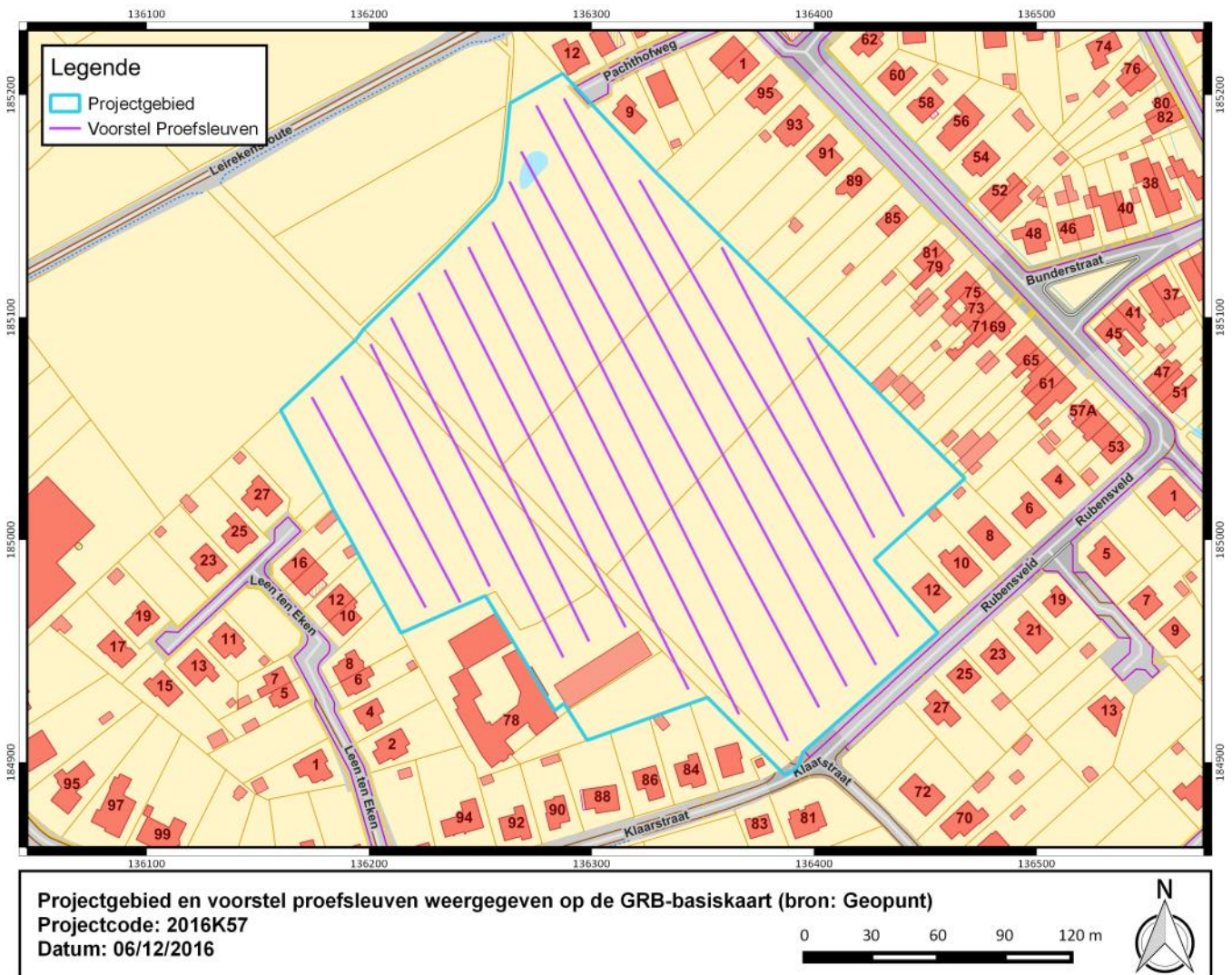
Op dit plangebied wordt best gekozen voor parallelle, continue proefsleuven in functie van een efficiënt grondverzet. De proefsleuven dienen aangelegd te worden met een maximale tussenafstand van 15m as op as. De inplanting dient te gebeuren in functie van het landschap. Dit impliceert dat ze worden aangelegd haaks op de aanwezige topografie, grosso modo van noordwest naar zuidoost. De eigenlijke locatie van de sleuven wordt bepaald door de veldwerkleider, van de vooropgestelde dekkingsgraad kan niet afgeweken worden.

De sleuven worden aangelegd door een graafmachine met platte bak. Deze machine dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen (bv. Hitachi Zaxis 210, Caterpillar 323DL,...). De minimale breedte van de kraanbak is 2m. De sleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek dienen profielkolommen aangelegd te worden. Deze worden geïnterpreteerd door de aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per sleuf aangelegd, in geschrapt patroon. Deze profielen hebben als doel de opeenvolging van de bodemlagen, alsook de variatie in samenstelling te registreren en te interpreteren. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd. Na het proefsleuvenonderzoek wordt het terrein terug in oorspronkelijke staat hersteld.

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Figuur 3: voorstel proefsleuven.

2.4.7 Eventuele afwijkingen op de Code van Goede Praktijk

Voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2.4.8 Noodzakelijke competenties van de uitvoerder

Het veldteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider onder toezicht van een erkend archeoloog. Deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen opgenomen in de Code van Goede Praktijk.

-één assistent-archeoloog, voldoende aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk met betrekking tot prospecties met ingreep op de bodem zonder complexe verticale stratigrafie.

Conform de Code van Goede Praktijk, artikel 9.3, ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider, dit in overleg met de aardkundige en het bevoegd gezag waar relevant. In de opmaak van de raamprijs moet een stelpost natuurwetenschappelijk onderzoek voorzien worden die kan aangesproken worden indien nodig.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van een erkend archeoloog.

2.4.9 Raming inzake tijd en kosten

2.4.9.1 *Tijd:*

°veldwerk

- 7 dagen veldteam van 3 man
- graafmachine = 7 dagen aanleg & 3,5 dagen dichten
- aardkundige = 0,5 dag

°verwerking

- 1 mandag nota
- 1 mandag plannen
- 1 mandag materiaalverwerking
- 7 mandagen rapportage
- 0,5 mandag rapportage aardkundige

2.4.9.2 *Kosten:*

°23 645 excl. BTW + indien nodig max. 10% NWO

2.4.10 Vondsten

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch proefsleuvenonderzoek, conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Ten laatste bij de startvergadering, met alle betrokken partijen, worden duidelijke afspraken gemaakt omtrent de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, relevante onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van het eindrapport vindt overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder ervan.

2.5 Conclusie

ICM Real Estate plant de realisatie van een nieuwe verkaveling in Opwijk aan Rubensveld. Het terrein is gelegen ten noordwesten van de dorpskern en is ca. 4,7ha groot.

Landschappelijk gezien is het terrein gelegen in de (zand)leemstreek. De bodem bestaat uit natte tot matig natte zandleem. De aansluitende aanwezigheid van een reeds onderzochte hoeve met walgracht en gekende archeologische indicatoren in de ruime omgeving wijzen op een archeologisch potentieel inzake middeleeuwse resten, oudere perioden zijn evenwel niet uitgesloten. Gelet op deze trefkans inzake archeologische relictten is verder onderzoek, met ingreep in de bodem, aangewezen.

Gelet op het continue rurale karakter van de planlocatie zijn er geen argumenten om af te zien van onderzoek.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt